

МАМЛАКАТИМИЗНИ МОДЕРНИЗАЦИЯ ҚИЛИШ ВА ЯНГИЛАШНИ ИЗЧИЛ ДАВОМ ЭТТИРИШ – ДАВР ТАЛАБИ

Президент Ислом Каримовнинг 2008 йилда мамлакатимизни ижтимоий-иктисодий ривожлантириш якунлари ва 2009 йилга мўлжалланган иктисодий дастурнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишиланган Вазирлар Маҳкамаси мажлисидаги маърузаси

Хурматли мажлис иштирокчилари!

Вазирлар Маҳкамасининг бугунги кенгайтирилган йилишидан асосий мақсад – мамлакатимизда 2008 йилда ижтимоий-иктисодий ривожланиш бўйича амалга оширилган ишларга якун ясаш ҳамда 2009 йил иктисодий дастурнинг энг муҳим устувор йўналишларини белгилаб олишдан иборат.

Аввалинч, шуни айтиш керакки, жорий йилда ўз олдимишга қўйган янги вазифаларни мураккаб бир вазиятда, яъни, дунёдаги деярли барча мамлакатларнинг иктисодиётiga ўта кескин таъсир кўрсатадиган жаҳон молиявий ва иктисодий инкорози билан боғлиқ бир шароитда амалга оширишга тўғри келади.

Маълумки, 2008 йилда бошланган бу инкориз ҳозирги вақтда кўплаб ривожланган ва ривожланётган мамлакатларни тобора кенг ва чукур қамраб олмоқда. Бу эса ишларни киришининг пасайишига, ишлизликнинг ўсиши, аҳоли ҳаёт даражасининг ёмонлашувига олиб кельмоқда, бир сўз билан айтганда, бу инкориз кўп жиҳатдан оқибатини олдиндан билиб бўлмайдиган даражада жиддий тус олмоқда.

Иктисодиётимизнинг жаҳон ҳўжалик ва иктисодий-молиявий тизимига интеграциялашув жараёни тобора чукурлашиб бораётганини инобатга оладиган бўлсак, жаҳон молиявий инкорози, аввало унинг оқибатлари бизга ҳам салбий таъсир кўрсатадиган хакида гапириб ўтишининг хеч қандай зарурати бўлмаса керак, деб ўйлайман.

Бундай таъсир, аввалинч, умуман дунё бозоридаги таълаб ва нархларнинг кескин түшиб кетишида ва табиийки, мамлакатимиз экспорт қиласидаган маҳсулотларнинг муҳим турларига ва улар билан боғлиқ турдош корхоналар фаолиятида намоён бўлмоқда. Бу эса, ўз навбатида, бутун иктисодиётимизнинг мутаносиб ва самарали ривожланишига салбий таъсир кўрсатмоқда, кўзда тутилган лойиҳаларни амалга ошириш, ўз олдимишга қўйган мақсадларга эришиш юйлида кўплаб муаммоларни туддирмоқда.

Мұхтасар айтганда, ўтган йил билан биринчи навбатда, мамлакатимиз мөнхаташларни учун фоят мурakkab ва оғир бўлди. Лекин, юзага келган барча муаммо ва қийинчиликларга қарамай, ҳалқимизнинг фидокорона мөнхати ва амалга оширилган тадбирлар эвазига 2008 йилда иктисодиётимизнинг нафакат барқарор фаолият кўрсатшига, балки унинг юқори ўсиш суръатларини изчил таъминлашга этишдик.

2008 йилда ялпи ички маҳсулотнинг ўсиш суръатлари 9 фоизни, саноатда 12,7 фоизни, жумладан, истеъмол таъварлари ишлаб чиқаришда 17,7 фоизни ташкил этди, хизмат кўрсатиш ҳажми 21,3 фоизга ўди.

Иктисодиётнинг бошқа муҳим тармоқлари ҳам барқарор суръатлар билан ривожлан-

ди: қурилиш — 8,3 фоиз, транспортда юқ ва йўловчи ташиш ҳажми — 10,2 фоиз, савдо соҳаси — 7,2 фоизга ўди. Қишлоқ ҳўжалигига 4,5 фоиз ўсишга эришилиб, 3 миллион 410 минг тонна пахта хом ашёси тайёрланди, 6 миллион 330 минг тонна фалла, шу жумладан, 6 миллион 145 минг тонна бўғдой етиширилди.

Давлат бюджети ортиги билан бажарилди, кўзда тутилган дефицит ўрнига ялпи ички маҳсулотга нисбатан 1,5 фоиз микдорида профицитга эришилди. Пухта ўйланган катьиий пул-кредит сиёсатини изчил олиб бориш туфайли инфляцияни кўзда тутилган прогноз кўрсаткичлари чегарасида, яъни йиллик 7,8 фоиз даражасида сақлаб қолишига ўшишилди.

Шу ўринда мамлакатимизда меҳнатни рағбатлантириш, ишҳакни кўпайтириш ва аҳоли даромадлари ўсишини таъминлашга қаратилган сиёсатни амалга ошириш бўйича кўгла киритилган натижалар ҳақида алоҳида тўхталиб ўтишилди.

2008 йилда ўтчана иш ҳаки бюджет ташкилотларида 1,5 баробардан зиёд, бутун иктисодиёт бўйича эса 1,4 баробар ошиди. Натижада ўтган йили ўтчана иш ҳаки микдори 300 АКШ долларидан ортиқ бўлди. Ахолининг реал даромадлари эса йил давомида жон бошига 23 фоиз кўпайди.

Жорий 2009 йилни оладиган бўлсак, ўтчана иш ҳаки микдорини бюджет соҳасида — ва шунга мос равища ҳўжалик юритувчи субъектларда ҳам — 1,4 баробар ошириш кўзда тутилмоқда. Инфляциянинг ўсиш кўрсаткичини 7-9 фоиз даражасида сақлаб турши мўлжалланмоқда.

Ташки бозорда конъюнктуранинг ёмонлашувига қарамасдан, 2008 йилда ташки савдо айланмаси 21,4 фоизга ошиди, айни вақтда товарлар ва хизматлар экспорти 28,7 фоизга ортди. Натижада ташки савдо бозорида ижобий салъдо ҳажми сезиларли даражада ўди. Бу эса ишончли тўлов баланси ва иктисодиётимиздаги молияларни тармоқларни барпо этиш, ишлаб чиқаришни мөнхатимизда сақлаб турши мўлжалланмоқда.

Ташки савдо таркибида чукур ижобий ўзгаришлар рўй бермоқда. Кейинги йилларда мобайнида экспорт таркибида рақобатдош тайёр маҳсулот салмогининг барқарор ўсиш тенденцияси ва хом ашё етказиб берувчи тармоқлар маҳсулотлари улушининг камайиб бораётгани яқол кўзга ташланмоқда. 2008 йилда умумий экспорт ҳажмидаги хом ашё бўлмаган товарларнинг улуши 71 фоиздан зиёдни ташкил этди. Айни вақтда Ўзбекистон учун анъанавий экспорт хом ашёси бўлган пахта толасининг бу борадаги улушки 2003 йилдаги 20 фоиздан 2008 йилда 12 фоизга тушди.

Таъкидлаш керакки, ташки савдо муносабатларимиз географияси, аввало, ривожланшиб бораётгандан Осиё қитъаси бозорлари билан савдо айланмасининг ўсиши ҳисобидан сифат жиҳатидан ўзгармоқда.

Бу кўрсаткичларнинг барчаси, аввало, экспорт таркибида юқори қўшимча қийматга эга бўлган рақобатдош тайёр маҳсулот улушининг изчил ошиши, биринчи навбатда, иктисодиётимизнинг ўсиб бораётган салоҳияти ва имкониятларидан далолат беради. Шу билан бирга, бундай ҳолат экспортимизнинг хом ашё ресурслари нархи тез-тез ўзгариб турдиган жаҳон бозори таъсирига боғлиқларни камайтиришада мухим йўналиш бўлиб хизмат қиласи.

Жаҳон иктисодий инқизоти давом этаётган ҳозирги шароитда бундай ўзгариш, айнича, муҳим аҳамиятга эга. Нега деганда, бугунги кунда экспорт, асосан, хом ашё етказиб беришдан иборат бўлиб, дунё бозоридаги нарх-наво ўйнларига ҳаддан ташкирига боғланнишада қолаёттани айрим мамлакатларда вазиути тушумларни камайтирадиган, молиявий барқарорликнинг ёмонлашувига олиб келадиган, иктисодиётни издан чиқарадиган жиддий факторга айланмоқда.

Бизнинг кейинги йилларда экспорт соҳасида кўлга киритган ютукларимиз, аввало, мамлакатимиз иктисодиётини тубдан таркиби ўзгартирши ва диверсификацияни килиш, кисқа муддатда биз учун мутлақо янги, локомотив ролини бажарадиган тармоқларни барпо этиш, ишлаб чиқаришни мөнхатимизда сақлаб қолиши, техник ва технологик янгилаш дастурларни амалга ошириш, замонавий бозор инфратузилмасини шакллантириш борасида ўз вақтида бошланган, чукур ўйланган ва узоқ истиқболга мўлжалланган ишларимизнинг натижаси, десак, хеч қандай хато бўлмайди.

Мамлакатимизда таркиби ўзгаришларни изчил амалга оширишда кулаги инвестицияни мухитининг яратилгани асосий омил бўлиб кельмоқда. 2008 йилда иктисодиётимиздаги ривожлантириш учун барча молиявий манбалар ҳисобидан 6,4 миллиард АКШ доллари микдорида инвестицияни жалб этилди. Бу 2007 йил билан таъкидлашадиганда, 28,3 фоизга кўп бўлиб, ялпи ички маҳсулотга нисбатан инвестицияни тармоқларни молиялаштириш учун Фонд томонидан 550 миллион АКШ долларидан зиёд микдорда кредитлар ажратилди.

Мамлакатимизда таркиби ўзгаришларни изчил амалга оширишда кулаги инвестицияни мухитининг яратилгани асосий омил бўлиб кельмоқда.

Якин кунда мажлисидаги ташкилларни амалга ошириш, замонавий бозор инфратузилмасини шакллантириш борасида ўз вақтида бошланган, чукур ўйланган ва узоқ истиқболга мўлжалланган ишларимизнинг натижаси, десак, хеч қандай хато бўлмайди.

Мамлакатимизда таркиби ўзгаришларни изчил амалга ошириш, замонавий бозор инфратузилмасини шакллантириш борасида ўз вақтида бошланган, чукур ўйланган ва узоқ истиқболга мўлжалланган ишларимизнинг натижаси, десак, хеч қандай хато бўлмайди.

Якин кунда мажлисидаги ташкилларни амалга ошириш, замонавий бозор инфратузилмасини шакллантириш борасида ўз вақтида бошланган, чукур ўйланган ва узоқ истиқболга мўлжалланган ишларимизнинг натижаси, десак, хеч қандай хато бўлмайди.

Якин кунда мажлисидаги ташкилларни амалга ошириш, замонавий бозор инфратузилмасини шакллантириш борасида ўз вақтида бошланган, чукур ўйланган ва узоқ истиқболга мўлжалланган ишларимизнинг натижаси, десак, хеч қандай хато бўлмайди.

Якин кунда мажлисидаги ташкилларни амалга ошириш, замонавий бозор инфратузилмасини шакллантириш борасида ўз вақтида бошланган, чукур ўйланган ва узоқ истиқболга мўлжалланган ишларимизнинг натижаси, десак, хеч қандай хато бўлмайди.

Якин кунда мажлисидаги ташкилларни амалга ошириш, замонавий бозор инфратузилмасини шакллантириш борасида ўз вақтида бошланган, чукур ўйланган ва узоқ истиқболга мўлжалланган ишларимизнинг натижаси, десак, хеч қандай хато бўлмайди.

Якин кунда мажлисидаги ташкилларни амалга ошириш, замонавий бозор инфратузилмасини шакллантириш борасида ўз вақтида бошланган, чукур ўйланган ва узоқ истиқболга мўлжалланган ишларимизнинг натижаси, десак, хеч қандай хато бўлмайди.

Якин кунда мажлисидаги ташкилларни амалга ошириш, замонавий бозор инфратузилмасини шакллантириш борасида ўз вақтида бошланган, чукур ўйланган ва узоқ истиқболга мўлжалланган ишларимизнинг натижаси, десак, хеч қандай хато бўлмайди.

Якин кунда мажлисидаги ташкилларни амалга ошириш, замонавий бозор инфратузилмасини шакллантириш борасида ўз вақтида бошланган, чукур ўйланган ва узоқ истиқболга мўлжалланган ишларимизнинг натижаси, десак, хеч қандай хато бўлмайди.

Якин кунда мажлисидаги ташкилларни амалга ошириш, замонавий бозор инфратузилмасини шакллантириш борасида ўз вақтида бошланган, чукур ўйланган ва узоқ истиқболга мўлжалланган ишларимизнинг натижаси, десак, хеч қандай хато бўлмайди.

Якин кунда мажлисидаги ташкилларни амалга ошириш, замонавий бозор инфратузилмасини шакллантириш борасида ўз вақтида бошланган, чукур ўйланган ва узоқ истиқболга мўлжалланган ишларимизнинг натижаси, десак, хеч қандай хато бўлмайди.

Якин кунда мажлисидаги ташкилларни амалга ошириш, замонавий бозор инфратузилмасини шакллантириш борасида ўз вақтида бошланган, чукур ўйланган ва узоқ истиқболга мўлжалланган ишларимизнинг натижаси, десак, хеч қандай хато бўлмайди.

Якин кунда мажлисидаги ташкилларни амалга ошириш, замонавий бозор инфратузилмасини шакллантириш борасида ўз вақтида бошланган, чукур ўйланган ва узоқ истиқболга мўлжалланган ишларимизнинг натижаси, десак, хеч қандай хато бўлмайди.

Якин кунда мажлисидаги ташкилларни амалга ошириш, замонавий бозор инфратузилмасини шакллантириш борасида ўз вақтида бошланган, чукур ўйланган ва узоқ истиқболга мўлжалланган ишларимизнинг натижаси, десак, хеч қандай хато бўлмайди.

Якин кунда мажлисидаги ташкилларни амалга ошириш, замонавий бозор инфратузилмасини шакллантириш борасида ўз вақтида бошланган, чукур ўйланган ва узоқ истиқболга мўлжалланган ишларимизнинг натижаси, десак, хеч қандай хато бўлмайди.

Якин кунда мажлисидаги ташкилларни амалга ошириш, замонавий бозор инфратузилмасини шакллантириш борасида ўз вақтида бошланган, чукур ўйланган ва узоқ истиқболга мўлжалланган ишларимизнинг натижаси, десак, хеч қандай хато бўлмайди.

Якин кунда мажлисидаги ташкилларни амалга ошириш, замонавий бозор инфратузилмасини шакллантириш борасида ўз вақтида бошланган, чукур ўйланган ва узоқ истиқболга мўлжалланган ишларимизнинг натижаси, десак, хеч қандай хато бўлмайди.

Якин кунда мажлисидаги ташкилларни амалга ошириш, замонавий бозор инфратузилмасини шакллантириш борасида ўз вақтида бошланган, чукур ўйланган ва узоқ истиқболга мўлжалланган ишларимизнинг натижаси, десак, хеч қандай хато бўлмайди.

МАМЛАКАТИМИЗНИ МОДЕРНИЗАЦИЯ ҚИЛИШ ВА ЯНГИЛАШНИ ИЗЧИЛ ДАВОМ ЭТТИРИШ - ДАВР ТАЛАБИ

Президент Ислом Каримовнинг 2008 йилда мамлакатимизни ижтимоий-иктисодий ривожлантириш якунлари ва 2009 йилга мўлжалланган иктисодий дастурнинг энг муҳим устувор йўналишларига багишланган Вазирлар Маҳкамаси мажлисидаги маъруzasи

(Давоми. Боши 3-бетда).

ликни жадал ривожлантириш билан биргага, хизмат кўрсатиш соҳаси ва касаначиликнинг турли шаклларини кенг жорий этиш, қишлоқ жойларда чорвачиликни ривожлантиришни рафбатлантиришга алоҳида аҳамият берилмоқда. Ўтган йил мобайнида юртимизда 661 мингга якин, ўмладан, кичик бизнес соҳасида — 374 мингга, хизмат кўрсатиш ва сервис соҳасида — қарийб 220 мингта, касаначилик хисобидан эса — 97 минг 800 тағириш ўрни шуда.

Албатта, иш ўринлари сонини кўпайтириша хизмат кўрсатиш ва сервис соҳасини ривожлантириш ва кенгайтириш муҳим ўрин тутади. 2008 йили алоқа, ахборотлаштириш, молия, банк, транспорт хизмати кўрсатиш, машайх техника ва автомобилларни таъмирлаш соҳалари анча юкори суръатлар билан ривожланди.

Сўнгги тўрт йил мобайнида йилига ўртacha 50 фоиз ўсишлини таъминлаётган ахборот-коммуникация технологиялари соҳасида хизмат кўрсатиш жадал ривожланаётганини алоҳида таъкидлаш лозим. Натижада хизмат кўрсатиш соҳасининг ялпи ички маҳсулотдаги улуши 2007 йилдаги 42,5 фоиздан 2008 йилда 45,3 фоизга ўсади.

Айни пайдада қишлоқ ахолисига кўрсатилаётган хизматлар ҳажми йилдан-йилга ўсибларни таъминлаётган ахборот-коммуникация технологиялари соҳасида хизмат кўрсатиш жадал ривожланаётганини алоҳида таъкидлаш лозим. Натижада хизмат кўрсатиш соҳасининг ялпи ички маҳсулотдаги улуши 2007 йилдаги 42,5 фоиздан 2008 йилда 45,3 фоизга ўсади.

Такрор ва такрор таъкидлаб айтмоқчиман — биз ишлаб чиқариш корхоналари билан кооперация асосида барпо этиладиган касаначиликни ривожлантиришга қандай катта аҳамият берадиганини барчанзига маълум. Бу борада мамлакатимизда иш берувчи корхоналар учун ҳам, касаначилик билан шугулланувчи аҳоли учун ҳам рафбатлантиришнинг яхлит ва таъсиричан тизими яратилган.

Бугунги босқичда касаначилик соҳаси бандлик ва оила бюджети даромадларини оширишнинг кўшимча манбаига айланбди берадиганини ахамият берадиганини барчанзига маълум. Бу борада мамлакатимизда иш берувчи корхоналар учун ҳам, касаначилик билан шугулланувчи аҳоли учун ҳам рафбатлантиришнинг яхлит ва таъсиричан тизими яратилган.

Айни вақтда касаначилик фуқароларни, биринчи навбатда, хотин-қизлар, айника, кўп болали аёлларни, ёрдамга муҳтож ногиронлар ва меҳнат қобилияти чекланган бошча шахсларни ишлаб чиқариш фаолиятига жалб этиш учун муҳим ижтимоий аҳамият касб этмоқда. Яъни, бундай ишлар орқали биз одамларни банд қилиш билан бирга, яна бир муҳим мақсадга — уларни маънавий кўллаб-куватлашга, "Савоб ишни ҳар кун қилиш керак, савоб ишни ҳар ким қилиши керак" деган шиоримизнинг амалий тасдиғини таъминлашга эришган бўлалими.

Тасаввур қилинг, биргина 2008 йилда касаначилар томонидан 34 миллиард сўмлик

маҳсулот ишлаб чиқарилди ва хизматлар кўрсатилди. Касаначилик учун иш ўринлари очган корхоналар, шу борада ўзларига берилган имтиёзларни ҳисобидан 1 миллиард сўмдан ортиқ маблағни тежашга эришди.

Аҳолини, айника қишлоқ ахолисини иш билан таъминлашнинг янга бир муҳим йўналиши шахсий ёрдамчи ва дехкон хўжаликларида корамол бокуси билан шугулланадиган кишилар сонини кўпайтиришдан иборат. Қайд этиш керакки, бу масалада муайян ижтимоий натижалар кўлга кирилди. Мамлакатимизда корамолларни ахолига ва фермер хўжаликларига кимошди савдолари орқали сотиш, уларга мақсадли ва имтиёзли кредитлар бериши, ветеринария хизмати кўрсатишнинг сифати ва ҳажмими ошириш, озук билан таъминлаш бўйича самарали механизmlар яратилган. Чорвачиликни ривожлантириш дастурининг ижроси доирасида 2008 йили кимошди савдоларида 20 минг 300 бош корамол сотиди. 2009 йилда яна 24 минг 600 бош корамол сотилиши қўзда тутилмоқда. Агар 2007 йилда корамол сотиб олиш учун 42,5 миллиард сўмлик имтиёзли кредитлар ахрятилган бўлса, 2008 йилда бу ракам 48 миллиард 200 миллион сўмни ташкил этиди.

Маълумки, мамлакатимизда кам таъминланган оиласларни бепул сигир ахрatiши йўли билан кўллаб-куватлашга алоҳида эътибор қаратилмоқда. 2006 йилдан ҳозирга кадар ана шундай оиласлар учун 103 мингдан зиёд корамол берилди. Натижада 2009 йилнинг 1 январигача шахсий ёрдамчи ва дехкон хўжаликларида корамол бокувчи сифатida рўйхатга олинган фуқароларнинг умумий сони 1 миллион 100 мингдан кўпроқни ташкил этиди. Шулардан 54 минг кишига янги меҳнат дафтарчаси берилди, 111 минг фуқаронинг эса мавжуд меҳнат дафтарчасига иш стажи тегишилар тартиба кайд этилди.

Жаҳон иктисолиди инкиrozи кучайиб берадиган ҳозирги шароитда банк-молия тизими фаолиятини мустаҳкамлаш ва сифат жиҳатидан яхшилаш алоҳида муҳим аҳамият касб этишини, ўйлайманки, барчангиз яхши тушунасиз. Шу нуткази назардан банк-молия тизими ривож билан боғлиқ маҳсалаларга кисқача тўхталиб ўтмоқчиман.

Фақат ўтган йилнинг ўзида «Ўзсаноатқурилишбанк», «Асадабанк», «Пахтабанк», «Галлабанк» каби етакчи банкларнинг капиталлашув даражасини ошириш бўйича муҳим қарорлар қабул қилинганидан хабардорсиз. Ўзбекистон Республикаси Президентининг кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни молиялашнинг асосий кредит марказларидан бири бўлган «Микрокредит-банк»нинг низом жамғармасини кўпайтиришга оид Фармони қабул қилингани ҳам шу йўлдаги амалий қадам бўлди. Натижада мамлакатимизда банкларининг жами капитали, кўшимча ресурсларни жалб этиш хисобидан 2007 йилни

лан таққослаганда 40 фоизга кўпайди. Бу кўрсаткич 2010 йилгача бўлган даврда икки бўлмаса ошиди.

Бугунги кунда банкларимизнинг умумий активлари ҳажми аҳоли ва юридик шахсларнинг хисоб рақамларидаги маблағлардан икки баробардан ҳам кўпиди. Бу эса ушбу маблағларни ишончли химоя қилиш ҳамда уларга ўз вақтида ва тўла ҳажмда хизмат кўрсатишни кафолатлади.

Маълумки, Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармонига биноан фуқароларнинг банклар депозитларидаги омонатлари, уларнинг миқдоридан катъи назар, давлат томонидан тўла қафолатланади.

Бугунги кунда мамлакатимизда банк тизими капиталининг етарлилик даражаси Банк назорати бўйича ҳалқаро Базель, кўмитаси талаблари асосида белgilangan ҳалқаро стандартлардан қарийб уч баробар кўп эканни таъкидлаш жоиз.

Хозирги вақтда республика миз бераладиган тизими кимошди савдолари орқали сотиш, уларга мақсадли ва имтиёзли кредитлар бериши, ветеринария хизмати кўрсатишнинг сифати ва ҳажмими ошириш, озук билан таъминлаш бўйича самарали механизmlар яратилган. Чорвачиликни ривожлантириш дастурининг ижроси доирасида 2008 йили кимошди савдоларида 20 минг 300 бош корамол сотиди. 2009 йилда яна 24 минг 600 бош корамол сотилиши қўзда тутилмоқда. Агар 2007 йилда корамол сотиб олиш учун 42,5 миллиард сўмлик имтиёзли кредитлар ахрятилган бўлса, 2008 йилда бу ракам 48 миллиард 200 миллион сўмни ташкил этиди.

Хозирги вақтда республика миз бераладиган тизими кимошди савдолари орқали сотиш, уларга мақсадли ва имтиёзли кредитлар бериши, ветеринария хизмати кўрсатишнинг сифати ва ҳажмими ошириш, озук билан таъминлаш бўйича самарали механизmlар яратилган. Чорвачиликни ривожлантириш дастурининг ижроси доирасида 2008 йили кимошди савдоларида 20 минг 300 бош корамол сотиди. 2009 йилда яна 24 минг 600 бош корамол сотилиши қўзда тутилмоқда. Агар 2007 йилда корамол сотиб олиш учун 42,5 миллиард сўмлик имтиёзли кредитлар ахрятилган бўлса, 2008 йилда бу ракам 48 миллиард 200 миллион сўмни ташкил этиди.

Бугунги кунда мамлакатимизда банк тизими кимошди савдолари орқали сотиш, уларга мақсадли ва имтиёзли кредитлар бериши, ветеринария хизмати кўрсатишнинг сифати ва ҳажмими ошириш, озук билан таъминлаш бўйича самарали механизmlар яратилган. Чорвачиликни ривожлантириш дастурининг ижроси доирасида 2008 йили кимошди савдоларида 20 минг 300 бош корамол сотиди. 2009 йилда яна 24 минг 600 бош корамол сотилиши қўзда тутилмоқда. Агар 2007 йилда корамол сотиб олиш учун 42,5 миллиард сўмлик имтиёзли кредитлар ахрятилган бўлса, 2008 йилда бу ракам 48 миллиард 200 миллион сўмни ташкил этиди.

Бугунги кунда мамлакатимизда банк тизими кимошди савдолари орқали сотиш, уларга мақсадли ва имтиёзли кредитлар бериши, ветеринария хизмати кўрсатишнинг сифати ва ҳажмими ошириш, озук билан таъминлаш бўйича самарали механизmlар яратилган. Чорвачиликни ривожлантириш дастурининг ижроси доирасида 2008 йили кимошди савдоларида 20 минг 300 бош корамол сотиди. 2009 йилда яна 24 минг 600 бош корамол сотилиши қўзда тутилмоқда. Агар 2007 йилда корамол сотиб олиш учун 42,5 миллиард сўмлик имтиёзли кредитлар ахрятилган бўлса, 2008 йилда бу ракам 48 миллиард 200 миллион сўмни ташкил этиди.

Бугунги кунда мамлакатимизда банк тизими кимошди савдолари орқали сотиш, уларга мақсадли ва имтиёзли кредитлар бериши, ветеринария хизмати кўрсатишнинг сифати ва ҳажмими ошириш, озук билан таъминлаш бўйича самарали механизmlар яратилган. Чорвачиликни ривожлантириш дастурининг ижроси доирасида 2008 йили кимошди савдоларида 20 минг 300 бош корамол сотиди. 2009 йилда яна 24 минг 600 бош корамол сотилиши қўзда тутилмоқда. Агар 2007 йилда корамол сотиб олиш учун 42,5 миллиард сўмлик имтиёзли кредитлар ахрятилган бўлса, 2008 йилда бу ракам 48 миллиард 200 миллион сўмни ташкил этиди.

Бугунги кунда мамлакатимизда банк тизими кимошди савдолари орқали сотиш, уларга мақсадли ва имтиёзли кредитлар бериши, ветеринария хизмати кўрсатишнинг сифати ва ҳажмими ошириш, озук билан таъминлаш бўйича самарали механизmlар яратилган. Чорвачиликни ривожлантириш дастурининг ижроси доирасида 2008 йили кимошди савдоларида 20 минг 300 бош корамол сотиди. 2009 йилда яна 24 минг 600 бош корамол сотилиши қўзда тутилмоқда. Агар 2007 йилда корамол сотиб олиш учун 42,5 миллиард сўмлик имтиёзли кредитлар ахрятилган бўлса, 2008 йилда бу ракам 48 миллиард 200 миллион сўмни ташкил этиди.

Бугунги кунда мамлакатимизда банк тизими кимошди савдолари орқали сотиш, уларга мақсадли ва имтиёзли кредитлар бериши, ветеринария хизмати кўрсатишнинг сифати ва ҳажмими ошириш, озук билан таъминлаш бўйича самарали механизmlар яратилган. Чорвачиликни ривожлантириш дастурининг ижроси доирасида 2008 йили кимошди савдоларида 20 минг 300 бош корамол сотиди. 2009 йилда яна 24 минг 600 бош корамол сотилиши қўзда тутилмоқда. Агар 2007 йилда корамол сотиб олиш учун 42,5 миллиард сўмлик имтиёзли кредитлар ахрятилган бўлса, 2008 йилда бу ракам 48 миллиард 200 миллион сўмни ташкил этиди.

Бугунги кунда мамлакатимизда банк тизими кимошди савдолари орқали сотиш, уларга мақсадли ва имтиёзли кредитлар бериши, ветеринария хизмати кўрсатишнинг сифати ва ҳажмими ошириш, озук билан таъминлаш бўйича самарали механизmlар яратилган. Чорвачиликни ривожлантириш дастурининг ижроси доирасида 2008 йили кимошди савдоларида 20 минг 300 бош корамол сотиди. 2009 йилда яна 24 минг 600 бош корамол сотилиши қўзда тутилмоқда. Агар 2007 йилда корамол сотиб олиш учун 42,5 миллиард сўмлик имтиёзли кредитлар ахрятилган бўлса, 2008 йилда бу ракам 48 миллиард 200 миллион сўмни ташкил этиди.

Бугунги кунда мамлакатимизда банк тизими кимошди савдолари орқали сотиш, уларга мақсадли ва имтиёзли кредитлар бериши, ветеринария хизмати кўрсатишнинг сифати ва ҳажмими ошириш, озук билан таъминлаш бўйича самарали механизmlар яратилган. Чорвачиликни ривожлантириш дастурининг ижроси доирасида 2008 йили кимошди савдоларида 20 минг 300 бош корамол сотиди. 2009 йилда яна 24 минг 600 бош корамол сотилиши қўзда тутилмоқда. Агар 2007 йилда корамол сотиб олиш учун 42,5 миллиард сўмлик имтиёзли кредитлар ахрятилган бўлса, 2008 йилда бу ракам 48 миллиард 200 миллион сўмни ташкил этиди.

Бугунги кунда мамлакатимизда банк тизими кимошди савдолари орқали сотиш, уларга мақсадли ва имтиёзли кредитлар бериши, ветеринария хизмати кўрсатишнинг сифати ва ҳажмими ошириш, озук билан таъминлаш бўйича самарали механизmlар яратилган. Чорвачиликни ривожлантириш дастурининг ижроси доирасида 2008 йили кимошди савдоларида 20 минг 300 бош корамол сотиди. 2009 йилда яна 24 минг 600 бош корамол сотилиши қўзда тутилмоқда. Агар 2007 йилда корамол сотиб олиш учун 42,5 миллиард сўмлик имтиёзли кредитлар ахрятилган бўлса, 2008 йилда бу ракам 48 миллиард 200 миллион сўмни ташкил этиди.

Бугунги кунда мамлакатимизда банк тизими кимошди савдолари орқали сотиш, уларга мақсадли ва имтиёзли кредитлар бериши, ветеринария хизмати кўрсатишнинг сифати ва ҳажмими ошириш, озук билан таъминла

Бугун — Захириддин Мұхаммад Бобур таваллуд топган күн

Биз бугун таваллудининг 526 йиллигини нишонлаётган Захириддин Мұхаммад Бобур бу дунёда ҳаммаси бўлиб 48 йил умр кўди. Бу йилларнинг аллақанчаси уруш-юришларда, адолат учун курашда, кувғин ва қамалларда ўтди.

БОБУР МИРЗОНИНГ ЯРАТУВЧИЛИК ҚУДРАТИ

Улф шоир ўз ҳәтига бағишилган бир шеърида шундай оташин сўзларни айтади:

**Юз жавру ситам кўрган,
Минг меҳнату кам кўрган
Менеди яна бир боруму!?**

Лекин шунчак кулфати фалокатларни бошдан кечирганига қарамай, Бобур Мирзо ўзидаидар маддик, ботирлик, саҳиълик каби фазилатларни ўйкотмади, унга худо берган даҳо дараҳисадиги истеводдини ҳайф қилмади, тенгиси бир шихоат ва гайрат билан улур давлат барпо этиб, «Бобурнома»дай оламишум аларни яратиб кетди.

Бобур Мирзо тақдир такозоси билан умрининг яримдан кўпини ватанидан ўтилди — Афғонистонга Хиндиштода. Бобокалони Амир Темур барпо эттан қудрати давлат Турон ва Ҳусонса инкоризга улар, тарих саҳисидан тушибатдан Бобур Мирзо темурйлар супласини мамлакатдан-мамлакатка, асрдан-асрға олиб ўтиб, Хиндиштода унга янги қудрат баҳш этди ва «Бобурйлар» деб атаглан супласини яратиди, бу машҳур супла Ҳинд заминидан то Баходиршоҳ Зафар давригача

яна 332 йил умр кўди. Ҳинд кино-матографиалири яратган белсерилик видеофильмida Баходиршоҳ, унинг ўғлилари ҳам ўзларини туркий тилиларни обод килишади. Амир Темур супласи Бобурйлар ҳукмронлиги билан бирга салқам беш аср умр кўрган бўлади.

Бобур Мирзо яратган улкан маънавий бойлиларни туттилган элга ва она тилига чексиз муҳаббат руҳи билан сугорилгинани кўрсатади. Ҳуда Ватан соғинин қанчалик кучли болгани Андижондан олиб борилган қувони Хиндиштода татиб кўрганда Ватанинг ноёб ҳидини хис килиб қўзидан ёш оқиб кетганини оид лавҳадан биламиш. Бобуринг ўзи бу лавҳади иккى сатр ажойиб шеър билан ифодалайди:

**Қовун бирлан узумнинг
хажрида қўнглима ҳам ҳар су
Оқар суннинг фироқидин
қўзимдан оқар ҳар дам сув.**

Улф француз ўзбувчиси Албер Каміо «Француз тили менинг Ватанимдир» деган экан. Чунки Ватандан нимайки бўлса, ҳаммаси тилда яшайди. Бобур Мирзо она тилида асарлар ёзганда Ватанига

қайтгандай бўлади ва соғини хислатини тил бойлилари орқали кондириди. Шунинг учун «Бобурнома»ни ҳам, ўлмас шеърлари, ғазаллари ва робойларини таъсирига оғизлиларни ўзидаидар. Шуни инобатга олганда, Амир Темур супласи Бобурйлар ҳукмронлиги билан бирга салқам беш аср умр кўрган бўлади.

**Ҳар кимки вафо кисла
вафо топқусидир.
Ҳар кимки жафо кисла
жафо топқусидир.
Яхши киши кўрмагай
ёмонлик ҳарзиз,
Ҳар кимки ёмон бўлса
жазо топқусидир.**

Яна бир робуйи:
**Қўнгли тилаган муродига
етса киши,
Ё барча муродларни
тарик этса киши,
Гар бу иккиси мурассар
ўлмаса оламда
Бир сорига бош олиб
кетеса киши.**

Бобур бу робойидан ўз тақдирини олдиндан башорат қилгани яқюл кўзга ташланади. Лекин у

«бош олиб кетган» Афғонистон ва Хиндиштода ҳам ўзининг улуг ижодини шеъри яратувчилик фаолиятини юксак даражада давом этиради. Бу мамлакатларни обод килиша бобокалони Амир Темурдан ибрат олади.

Масалан, Бобур кўпроқ вақт ис-тиқомат килган Кобул ва унинг атрофларида барлоғ этган боғларни

қасрлар ва кўшклар яратган. Бхира вилоятида гўзал кўллар, булоклар, ўрмонлар орасида барлоғ этилган боғ «Боги сафо» номини олган. Аграба «Зарафшон» ва «Ҳашт би-хишт» боғлари Бобурга Самарқанди эслати турган. Яна ҳинд қархонни Рама номида «Рамбог» барлоғ этилган. Дехалпурдаги «Боги Ниуфар» ҳиндлар энг яхши кўрадиган гулнинг номи билан аталган.

Бу ҳаммаси ободончилик ва гўзлакли яратиш билан бирга Бобуринг ҳинд ҳалқига бўйган тегран эҳтиромини ҳам ифодалаб турган. Бобур Мирзо Хиндиштода келган даврида Ватанини ва Кобулда қолган суюкли ёри Моҳин бегимни соғиниб кўйидаги бўйини ёзган:

**Қўйдан берки,
еру дёйрим ўққидир,
Бир лаҳза-ю,
бир нафас қарорим ўққидир.
Келдим бул сорига
ўз ихтиёрим бирла,
Ва лекин боруримда
ихтиёрим ўққидир.**

Ҳинд иссиқлигига чидай олмай Кобулга қайтиб кетган беку навкарлар кўп эди. Улар Бобурни ҳам кайтишга ундар эдилар. Лекин Бобур бобокалони Амир Темур супласининг ишини давом этириши ўз олдига масқад килиб кўйян эди. Шу мақсад амалга ошмагунча орқага қайтиши истамади. Бутун куч ва иродасини ишга солиб барча қўйинликларни енгигиб ўтиб. Ҳиндиштода яратувчилик қудратини тўлиқ сафарбар этиб, бобурйлар супласига асос солиб кетди.

**Пиримкул ҚОДИРОВ,
Ўзбекистон ҳалиқ ёзувчиси.**

МАДАНИЯТ

хабарлари

Пойтахтизаги Миллий санъат марказида ўш мусавир Дилором Мамедова асарларининг кўргазмаси бўлиб ўтди.

Миллийлик акс этган

Унда ижодкорнинг ўздан зиёд асарлари намойиш этилди. Расмларда миллий урф-одатлар ва анъана-римиз, умброкий қадриварларимиз, бетакор меморий обидалар, тарихий шаҳарларимиз, она-табии-

ж. ЭЛМУРОДОВ.

«Ажойиб мусобақа»

Бухоро вилояти Кўйирчоқ театрида «Ажойиб мусобақа» номли асар саҳнада ширилди.

Ролларни театрнинг иктидорли актёrlаридан Беҳзод Камолов, Шерзод Ҳасанов ва бошқалар ижро этишган. Асар ёшларнинг ҳар жабада фаоллигини оширишга ундиши.

М. КАРИМОВА.

Ибратли оила

Самарқанд олий ҳарбий автомобилий қўмомандлик-муҳандислик билим юртида ўтказилган «Энг ибратли ҳарбий оила» республика қўрик-танловининг вилоят босқичида билим даргоҳи тўрт нафар ҳарбий хизматчилиси ўз оиласидан билан иштирок этиди.

Таннов иштирокчилари бўйича баҳсларда голиб оиласининг ишини давом этириши ўз олдига масқад килиб кўйян эди. Шу мақсад амалга ошмагунча орқага қайтиши истамади. Бутун куч ва иродасини ишга солиб барча қўйинликларни енгигиб ўтиб. Ҳиндиштода яратувчилик қудратини тўлиқ сафарбар этиб, бобурйлар супласига асос солиб кетди.

Пиримкул ҚОДИРОВ,

Ўзбекистон ҳалиқ ёзувчиси.

бўйича баҳсларда голиб деб топилган майор Иброрим Зайниддинов оиласи танловининг республика босқичида катнашадиган бўлди.

С. АБДУРАСУЛОВ.

бўйича баҳсларда голиб деб топилган майор Иброрим Зайниддинов оиласи танловининг республика босқичида катнашадиган бўлди.

бўйича баҳсларда голиб деб топилган майор Иброрим Зайниддинов оиласи танловининг республика босқичида катнашадиган бўлди.

бўйича баҳсларда голиб деб топилган майор Иброрим Зайниддинов оиласи танловининг республика босқичида катнашадиган бўлди.

бўйича баҳсларда голиб деб топилган майор Иброрим Зайниддинов оиласи танловининг республика босқичида катнашадиган бўлди.

бўйича баҳсларда голиб деб топилган майор Иброрим Зайниддинов оиласи танловининг республика босқичида катнашадиган бўлди.

бўйича баҳсларда голиб деб топилган майор Иброрим Зайниддинов оиласи танловининг республика босқичида катнашадиган бўлди.

бўйича баҳсларда голиб деб топилган майор Иброрим Зайниддинов оиласи танловининг республика босқичида катнашадиган бўлди.

бўйича баҳсларда голиб деб топилган майор Иброрим Зайниддинов оиласи танловининг республика босқичида катнашадиган бўлди.

бўйича баҳсларда голиб деб топилган майор Иброрим Зайниддинов оиласи танловининг республика босқичида катнашадиган бўлди.

бўйича баҳсларда голиб деб топилган майор Иброрим Зайниддинов оиласи танловининг республика босқичида катнашадиган бўлди.

бўйича баҳсларда голиб деб топилган майор Иброрим Зайниддинов оиласи танловининг республика босқичида катнашадиган бўлди.

бўйича баҳсларда голиб деб топилган майор Иброрим Зайниддинов оиласи танловининг республика босқичида катнашадиган бўлди.

бўйича баҳсларда голиб деб топилган майор Иброрим Зайниддинов оиласи танловининг республика босқичида катнашадиган бўлди.

бўйича баҳсларда голиб деб топилган майор Иброрим Зайниддинов оиласи танловининг республика босқичида катнашадиган бўлди.

бўйича баҳсларда голиб деб топилган майор Иброрим Зайниддинов оиласи танловининг республика босқичида катнашадиган бўлди.

бўйича баҳсларда голиб деб топилган майор Иброрим Зайниддинов оиласи танловининг республика босқичида катнашадиган бўлди.

бўйича баҳсларда голиб деб топилган майор Иброрим Зайниддинов оиласи танловининг республика босқичида катнашадиган бўлди.

бўйича баҳсларда голиб деб топилган майор Иброрим Зайниддинов оиласи танловининг республика босқичида катнашадиган бўлди.

бўйича баҳсларда голиб деб топилган майор Иброрим Зайниддинов оиласи танловининг республика босқичида катнашадиган бўлди.

бўйича баҳсларда голиб деб топилган майор Иброрим Зайниддинов оиласи танловининг республика босқичида катнашадиган бўлди.

бўйича баҳсларда голиб деб топилган майор Иброрим Зайниддинов оиласи танловининг республика босқичида катнашадиган бўлди.

бўйича баҳсларда голиб деб топилган майор Иброрим Зайниддинов оиласи танловининг республика босқичида катнашадиган бўлди.

бўйича баҳсларда голиб деб топилган майор Иброрим Зайниддинов оиласи танловининг республика босқичида катнашадиган бўлди.

бўйича баҳсларда голиб деб топилган майор Иброрим Зайниддинов оиласи танловининг республика босқичида катнашадиган бўлди.

бўйича баҳсларда голиб деб топилган майор Иброрим Зайниддинов оиласи танловининг республика босқичида катнашадиган бўлди.

бўйича баҳсларда голиб деб топилган майор Иброрим Зайниддинов оиласи танловининг республика босқичида катнашадиган бўлди.

бўйича баҳсларда голиб деб топилган майор Иброрим Зайниддинов оиласи танловининг республика босқичида катнашадиган бўлди.

бўйича баҳсларда голиб деб топилган майор Иброрим Зайниддинов оиласи танловининг республика босқичида катнашадиган бўлди.

бўйича баҳсларда голиб деб топилган майор Иброрим Зайниддинов оиласи танловининг республика босқичида катнашадиган бўлди.

бўйича баҳсларда голиб деб топилган майор Иброрим Зайниддинов оиласи танловининг республика босқичида катнашадиган бўлди.

бўйича баҳсларда голиб деб топилган майор Иброрим Зайниддинов оиласи танловининг республика босқичида катнашадиган бўлди.

бўйича баҳсларда голиб деб топилган майор Иброрим Зайниддинов оиласи танловининг республика босқичида катнашадиган бўлди.

<p